

VEJLEDNING TIL FORÆLDRE RÅD

FORORD

Denne vejledning er skrevet til dig, som enten allerede er eller overvejer at blive en del af SFO-forældrerådet på dit barns skole. Som forælder til et barn i SFO'en har du mulighed for at bidrage til en endnu bedre SFO på dit barns skole gennem SFO-forældrerådet. Med dit forældreperspektiv kan du give sparring og inspiration til SFO'ens praksis og styrke forældresamarbejdet bredt set. Et stærkt og aktivt forældreråd kan være med til at skabe sammenhæng, fællesskab og engagement blandt medarbejdere, forældre og børn i SFO'en.

SFO-forældrerådet er det formelle samarbejdsorgan mellem forældre til børn i SFO og skolens ledelse og personale. Her er der mulighed for at komme tættere på barnets SFO og få et mere nuanceret indblik i prioriteringer og pædagogik. Ved at benytte dig af din demokratiske mulighed kan du som forælder få indflydelse på rammerne og børnenes hverdag i SFO'en. I Børn og Unge tror vi på, at samarbejde mellem forældre og skole er af afgørende betydning for at sikre det gode børneliv.

Et givende og tillidsfuldt samarbejde består af mange forskellige elementer, herunder god og konstruktiv dialog, engagement og velvilje. Det kommer til udtryk i utallige uformelle sammenhænge i hverdagen mellem den enkelte forælder og SFO'en. Ved at formalisere samarbejdet mellem forældre, medarbejdere og ledelsen i SFO'en i et SFO-forældreråd bliver forældrenes stemmer inddraget mere systematisk.

I Aarhus Kommune arbejder vi – som det er beskrevet i børne- og ungepolitikken – for, at alle børn føler sig som en del af fællesskabet, lytter til hinanden og trives fysisk og mentalt. SFO'en bidrager til dette ved blandt andet at understøtte barnets tilblivelse, gode fællesskaber og demokratisk dannelse.

Sammen med skolens lærere, dagtilbud, forældre, fritids- og foreningsliv bidrager SFO'en til at skabe sammenhæng og mening i barnets liv, så det enkelte barn støttes i sin tilblivelsesproces og bliver i stand til at mestre sit eget liv og træffe gode beslutninger.

Jeg håber, at du har lyst til at bidrage til dette vigtige samarbejde og således medvirke til at skabe det gode børneliv i dit barns SFO.

Denne vejledning er blevet til i samarbejde med Århus Forældreorganisation, BUPL, FOA og SFO-lederforeningen. Jeg håber, den kan være en støtte og inspiration.

God fornøjelse med arbejdet.

Med venlig hilsen
Thomas Medom
Rådmand for Børn og Unge

VELKOMMEN I SFO-FORÆLDRERÅDET

SFO-forældrerådet er det formelle organ, der har SFO'ens virksomhed som sit eneste fokusområde. Den primære opgave for SFO-forældrerådet er at formidle forældresynspunkter og medvirke til et samarbejde med SFO'ens leder og personale. Denne rolle kan udfyldes på forskellig vis, og der er dermed mange veje til indflydelse i SFO-forældrerådet.

Det er med denne vejledning ambitionen at anvise forskellige måder at arbejde som SFO-forældreråd, så man lykkes med at bidrage til en endnu bedre SFO. Vejledningen giver blandt andet et indblik i, hvilken rolle SFO-forældrerådet spiller, hvad man kan arbejde med, den vigtige rolle som samarbejdspartner for skolebestyrelsen, og hvilke rammer der er for arbejdet. Der er også eksempler fra andre SFO-forældreråd og konkrete tips, som SFO-forældrerådet kan bruge som inspiration.

De formelle rammer for SFO-forældrerådet er beskrevet i styrelsesvedtægten for folkeskolerne i Aarhus Kommune, der kan tilgås på kommunens hjemmeside.

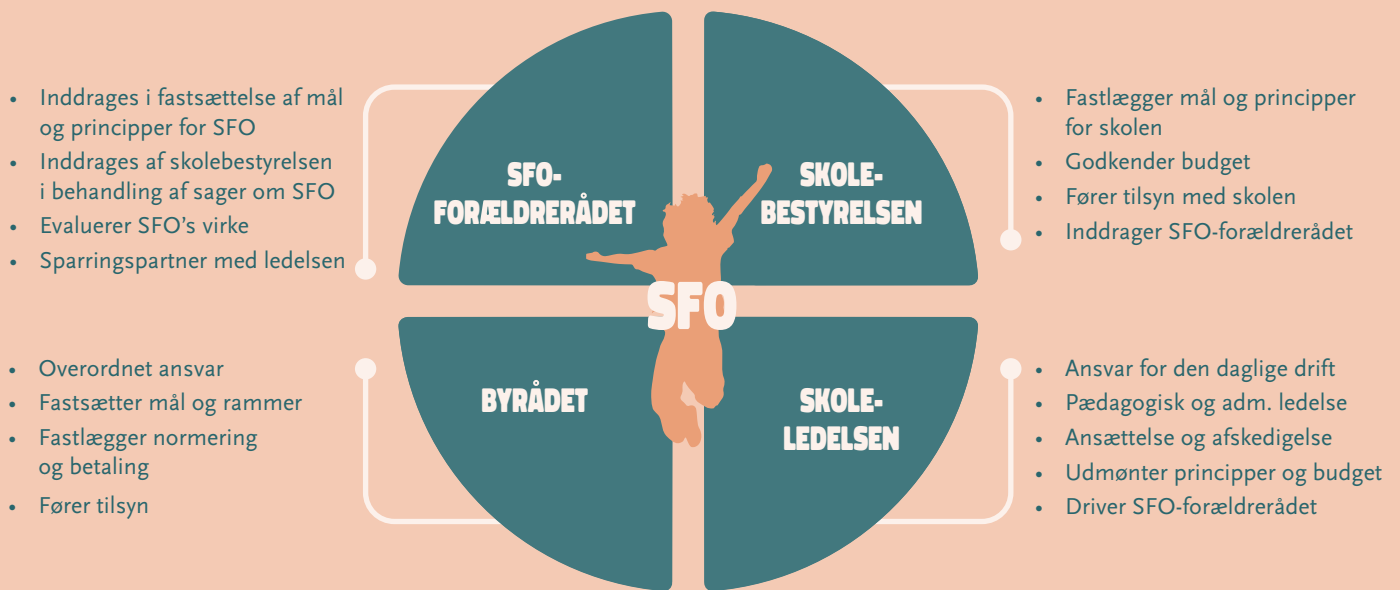

Medarbejderne i SFO oplever en faglig stolthed ved, at de har et råd for deres område, og at forældrene er engagerede i dette område. Gennem rådet får forældrene øje for, hvad medarbejderne gør, og de giver udtryk for, at de sætter pris på arbejdet. Det har stor værdi for medarbejderne, at de føler sig set og får respons på deres arbejde fra forældrene.

SFO-forældrerådet er SFO-lederens "go to" i forhold til at få viden fra forældrene og trykprøve ideer. Forældrene er de tætteste på børnene, og deres stemme er afgørende for, at opgaven kan løses bedst muligt. Forældrene er en afgørende sparringspartner, som kan give stor værdi, hvis de bliver bragt i spil.

Figur 1. Den organisatoriske sammenhæng for SFO-forældrerådet.

Som medlem af SFO-forældrerådet er det i korte træk din opgave at give sparring til SFO'ens ledelse og styrke samarbejdet mellem forældre og SFO. Det er SFO'ens leder, der har ansvaret for SFO-forældrerådet og de beslutninger, SFO-forældrerådet træffer.

ARBEJDETS INDHOLD

SFO-forældrerådets mulige arbejdsområde dækker ganske bredt inden for SFO'ens virksomhed, fx:

- Bidrag til den lokale mål- og indholdsbeskrivelse for SFO, som beskriver den lokale pædagogiske retning, mål og konkrete temaer for SFO'ens arbejde i hverdagen
- Sociale arrangementer som julefest, fællesspisning eller sommerafslutning
- Sparring til SFO'ens ledelse
- Bidrag til formulering af principper for fx SFO'ens virksomhed, indretning og budget.

Både forældre, medarbejdere og ledelse kan tage temaer op til drøftelse i SFO-forældrerådet. Temaerne udspringer ofte af en konkret udfordring, der så løftes op på et mere principielt niveau med henblik på en evt. justering af praksis i SFO'en. Det kan være brug af mobiltelefoner og smartwatches, retningslinjer for at sende børn, hvordan og i hvilken grad børnene skal inddrages i beslutninger, samarbejde med lokalsamfundet osv.

SFO-forældrerådets drøftelser og beslutninger skal således ske på et principielt niveau. Rådet kan formulere principper for arbejdet, og medarbejderne former den pædagogiske praksis på baggrund heraf. Som eksempel kan rådet medvirke til at formulere og kvalificere temaet "Børnefællesskaber" i mål- og indholdsbeskrivelsen, men det er medarbejderne, der omsætter temaet til konkrete aktiviteter og pædagogisk praksis.

I en SFO blev SFO-forældrerådet opmærksom på, hvor mange ressourcer der blev anvendt til personale i skolens ferier. En stor del af de tilmeldte børn mødte ikke op i SFO'en, hvorfor antallet af medarbejdere var unødvendigt højt. Derfor valgte SFO-forældrerådet at igangsætte en informationskampagne til de andre forældre for at gøre dem klart, hvor mange ressourcer der så at sige blev spildt – og som kunne være brugt til noget andet og langt bedre.

MÅL- OG INDHOLDS- BESKRIVELSE FOR SFO

For hver SFO i Aarhus Kommune skal der udarbejdes en lokal mål- og indholdsbeskrivelse for SFO inden for den overordnede kommunale ramme. Den kommunale ramme medvirker til at udmønte Aarhus Kommunes børne- og ungepolitik og fritidspædagogiske vision. Samtidig understøtter rammen det lokale råderum, så SFO'en har frihed inden for rammen til at arbejde med det, der giver mening netop der.

SFO'ens mål- og indholdsbeskrivelse definerer en lokal pædagogisk retning for medarbejdernes og lederens arbejde i hverdagen. Den bliver derfor et vigtigt redskab til at planlægge og evaluere den pædagogiske praksis generelt og specifikt inden for pædagogiske temaer, som defineres lokalt. Processen med at formulere, anvende og følge op på beskrivelsen involverer SFO'ens leder og medarbejdere, SFO-forældrerådet, skolebestyrelsen, skolens ledelse og den lokale Børn og Unge-chef.

Skolebestyrelsen kan delegere til SFO-forældrerådet at formulere principper for SFO.

Et princip udstikker en retning. Det skal være tilpas overordnet formuleret til, at ledelse og medarbejdere har rum til at udleve princippet på forskellig vis og tilpas konkret til, at man kan afgøre, om det efterlevs. SFO-forældrerådet kan fx formulere et princip om SFO's budgetforslag gående på, at budgetforslaget er udspecificeret i mange poster, og at der hvert år prioriteres midler til indkøb af legeredskaber.

TIPS TIL OVERVEJELSE

- Involver gerne flere forældre til afviklingen af fx et julearrangement, så SFO-forældrerådet kan koncentrere sig om planlægning og organisering
- Inviter til forældrekafe, hvor I uformelt kan høre input fra de andre forældre om forskellige tiltag i SFO'en
- Lav en stand til skolens sommerfest, hvorfra I inviterer til dialog og kan fortælle om SFO og SFO-forældrerådet.

INDDRAGELSE AF ØVRIGE FORÆLDRE

Som medlem af SFO-forældrerådet er man repræsentant for forældrene til de øvrige børn i SFO. Det betyder, at de kan henvende sig til SFO-forældrerådets medlemmer, hvis de ønsker, at SFO-forældrerådet drøfter et spørgsmål, et tema eller en udfordring. Det betyder også, at SFO-forældrerådets medlemmer med fordel kan inddrage de andre forældres perspektiver på forhånd, når noget skal drøftes på et møde i SFO-forældrerådet. På den måde sikres det, at der kommer mange forældreperspektiver i spil.

Det er vigtigt, at de andre forældre i SFO'en kender til SFO-forældrerådets eksistens og ved, hvem der er medlemmer. Så har de mulighed for at henvende sig, hvis de har spørgsmål eller ønske om emner, der kan tages op i SFO-forældrerådet.

I en SFO har man på SFO-forældrerådets initiativ forsøgt at give de nye o. klasser en modtagelse i SFO'en, der kan gøre dem trygge i de nye omgivelser. SFO'en har derfor lavet en kort film til de kommende SFO-børn og deres forældre, som er sendt ud inden skolestart. Filmen viser blandt andet, hvor man altid kan finde en voksen, hvor køleskabet til madpakken er, og hvor man kan lege vildt og mere roligt. Til forældrekafe i begyndelsen af skoleåret sætter SFO-forældrerådet sig for at undersøge, hvordan børnene og deres forældre har taget imod filmen, og hvordan de i det hele taget har oplevet opstarten i SFO. SFO-forældrerådet tager de forskellige perspektiver med til næste møde, hvor de giver anledning til en drøftelse af næste års opstart.

TIPS TIL OVERVEJELSE

- Fortæl andre forældre om, hvordan det er at være i SFO-forældrerådet – fx til et forældremøde eller på Aula
- Referatet fra møderne skal lægges på skolens hjemmeside, men overvej også at lægge det på Aula eller på skolens Facebook-side
- Overvej desuden efter hvert møde at skrive ud på AULA og fortælle om, hvad I har drøftet.

TIL FORÆLDRE RÅDSMØDET

På det første møde konstitueres SFO-forældrerådet. Her skal der vælges formand og næstformand. Overvej desuden følgende punkter på dagsordenen:

- Runde, hvor I hver især beskriver, hvad I er optaget af i relation til SFO'en.
- Gennemgang af denne vejledning for SFO-forældreråd.
- Gennemgang af den lokale mål- og indholdsbeskrivelse.
- Gennemgang af eksisterende principper for SFO'en, som er vedtaget af enten det tidligere SFO-forældreråd eller skolebestyrelsen.
- Vedtagelse af forretningsorden for SFO-forældrerådet, der fx indeholder procedurer for indkaldelse til møder, udsendelse af referater m.v.
- Gennemgang af samarbejdsaftalen med skolebestyrelsen og drøftelse af, om der skal foreslås temaer til skolebestyrelsens dagsorden, eller om skolebestyrelsen skal foreslås at delegere kompetencer til SFO-forældrerådet.

SFO-forældrerådet vil som udgangspunkt ikke skulle behandle fortrolige oplysninger. Men det kan ske. Derfor er det vigtigt at huske, at medlemmerne af SFO-forældrerådet er underlagt reglerne om tavshedspligt i forvaltningsloven.

TIPS TIL OVERVEJELSE

- I kan med fordel vedtage en forretningsorden. Heri kan I udstikke rammerne for jeres arbejde og fx fastlægge, hvem der indkalder til møder, hvornår dagsorden skal udsendes, hvorledes referatet udformes, om der skal være procedurer for afstemning, og hvornår suppleanter indkaldes.
- Lav et årshjul med de opgaver og aktiviteter, I beslutter jer for at arbejde med. Her kan det desuden fremgå, hvornår I skal tale om SFO'ens regnskab, mål- og indholdsbeskrivelsen, principper for SFO'ens virksomhed m.v.
- Når et tema skal behandles på et møde for SFO-forældrerådet, kan I overveje at inddrage andre forældres perspektiver på forhånd.

Formanden eller lederen af SFO indkalder til møderne med minimum 14 dages varsel.

Lederen af SFO og formanden udarbejder i fællesskab en dagsorden, der udsendes til medlemmerne forud for mødet. Alle medlemmer kan bede om at få punkter på dagsordenen. SFO-forældrerådet aftaler selv fristen for udsendelse af dagsorden.

Det kan være en god idé at sætte tidsangivelser på de enkelte punkter i dagsordenen. Angiv, om punktet er til orientering, drøftelse eller beslutning, samt hvem der har sat det på dagsordenen.

SAMARBEJDE MED SKOLEBESTYRELSEN

Ifølge styrelsesvedtægten skal der afholdes mindst to årlige møder mellem skolebestyrelsen og SFO-forældrerådet, og derudover skal skolebestyrelsen inddrage SFO-forældrerådet, når den behandler sager om SFO'en. Det er muligt for skolebestyrelsen at delegerer sager til SFO'en. Selv om en opgave således sendes videre til SFO-forældrerådet, er det fortsat skolebestyrelsens ansvar, at den bliver løst.

Mål- og indholdsbeskrivelsen kan være et konkret udgangspunkt for samarbejdet, idet skolebestyrelsen har ansvaret for at vedtage og følge op på den, mens SFO-forældrerådet med fordel kan inddrages i den konkrete beskrivelse sammen med øvrige medarbejdere og leder af SFO.

Et andet konkret emne at samarbejde om er budgetopfølgning. Sammen med skolebestyrelsen kan SFO-forældrerådet lave en fast kadence for drøftelse af budget og regnskab. Her kan fokus være på, at midler afsat til SFO retteligt også anvendes til SFO. Det drejer sig om både afholdelse af udgifter til ledelse, administration, medarbejdere og anskaffelser.

Det er oplagt for skolebestyrelsen at inddrage SFO-forældrerådet i andre drøftelser, som ikke specifikt omhandler SFO, men som også har betydning for SFO'en. Det kan være temaer som børneinddragelse, skolens udearealer, trivselsundersøgelser, toiletforhold m.v.

Samarbejdet mellem skolebestyrelsen og SFO-forældrerådet rammesættes af en skriftlig samarbejdsaftale. Den kan fx beskrive, hvornår der afholdes fællesmøder, hvad der skal drøftes på disse møder, og hvordan skolebestyrelsen og SFO-forældrerådet ellers samarbejder.

TIPS TIL OVERVEJELSE

- Overvej at placere SFO-forældrerådets møder på samme dag som skolebestyrelsens møder, så I kan deltage i punkter på hinandens møder efter aftale og behov
- En samarbejdsaftale mellem skolebestyrelse og SFO-forældreråd kan sikre en forventningsafstemning og tydelig fordeling i forhold til kompetencer, opgaver og roller
- Ud over de to obligatoriske fællesmøder med skolebestyrelsen kan en eller to repræsentanter fra SFO-forældrerådet deltage som gæster i behandlingen af konkrete punkter relateret til SFO i skolebestyrelsen – og omvendt.

VALG TIL SFO- FORÆLDRE-RÅDET

Hvert år inden 1. oktober afholdes valg til SFO-forældrerådet i alle afdelinger. Medlemmer vælges for to år, idet man dog forlader SFO-forældrerådet, hvis ens barn går ud af SFO.

Der afholdes konstituerende forældrerådsmøde i løbet af oktober.

Lederen af SFO indkalder de valgte medlemmer til det konstituerende SFO-forældrerådsmøde, hvor der vælges en formand og en næstformand blandt forældrene.

LÆS MERE

På www.aarhus.dk/sfo kan du finde relevante materialer og yderligere informationer vedrørende SFO'erne i Aarhus Kommune.

Børne- og ungepolitik

Her kan du finde børne- og ungepolitikken, der udgør den fælles vision og det fælles værdigrundlag for arbejdet med børn og unge i hele Aarhus Kommune.

Fritidspædagogisk vision

Her kan du finde den fælles fritidspædagogiske vision for alle børn og unge i Aarhus Kommune, der blandt andet beskriver, hvad SFO'en bidrager med til det gode børneliv.

Rammer for mål- og indholdsbeskrivelse

Her kan du finde de rammer for mål- og indholdsbeskrivelse for SFO i Aarhus Kommune, der skal udfyldes lokalt i den enkelte SFO, og her kan du finde den vejledning, der er udarbejdet for at inspirere til arbejdet.